

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (novembre 2020)

GÓMEZ, Víctor. *Josep Puig i Cadafalch i la recerca de la modernitat.* Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2019. Biblioteca Universitaria. 757 pàgs. i ils., tapa dura [24,5 x 29,5].

Volum molt ben editat, en el qual prevalen les imatges com a mitjà d'informació i de presentació del treball. El llibre va sorgir per commemorar l'any Josep Puig i Cadafalch (1867-1956) i tracta sobre la seva vida i obra, sense introduir-se en els aspectes polítics. Tal i com l'autor fa constar a la presentació, aquest consisteix en una publicació de divulgació arquitectònica. Es ampli si es té en compte els nombrosos edificis que va portar a terme; s'han afegit les seves intervencions funeràries i els tres projectes més importants en urbanisme. El volum acaba amb un reportatge fotogràfic que permet observar l'evolució de la seva obra al llarg dels anys: primer: tribunes, balconades i finestres; segon l'ornamentació de les façames en pedra i ferro; i finalment, l'ús de la figura de Sant Jordi i els dracs en la seva obra.

El llibre -segons Víctor Gómez- comenta des d'una perspectiva de divulgació les nombroses obres que li van encarregar i serveix com a punt per introduir al lector en la seva tasca. Aporta molta informació i detalls, sobretot imatges de les cases en les quals els actuals propietaris li han permès visitar l'interior i per tant ha pogut fer fotografies descriptives dels seus detalls. Tot i que hi ha hagut algunes construccions a les quals no ha pogut accedir. Al sumari trobem un llistat amb les 41 arquitectures que va construir i els 7 panteons funeràris. Juntament amb un apèndix i una bibliografia.

També hi consta una breu presentació estilística de Josep Puig i Cadafalch escrita per Mireia FREIXA i una biografia redactada per Gaspar COLL I ROSELL, en la qual s'exposen molt breument els aspectes més característics de la seva obra: la casa Martí (seu de la cerveseria *Els quatre gats*) (1895-1896), la casa Amatller (1898), la casa Terradas o de les Punxes (1903-1905), la casa del Baró de Quadras (1902-1904), per esmentar les de Barcelona. Es destaca la qualitat de l'ornamentació, amb elements ben sincronitzats amb l'estructura i els grans coneixements tècnics del seu ofici, sense aprofundir en el modernisme floral o sinuós. Pel que fa a l'àmbit polític, la seva trajectòria va començar el 1901 sent regidor per Barcelona, després es va presentar com a membre de la Lliga Regionalista i acabà sent president de la Mancomunitat de Catalunya el 1917, període que coincideix amb l'adaptació de la seva obra al noucentisme. Llavors es basà en la presentació de façanes blanques amb esgrafiats i incorporà tècniques noves a la construcció. En l'àmbit de l'urbanisme va promoure un concepte de ciutat monumental, que no coincidia amb el defensat per Ildefons Cerdà. Va intervenir en el traçat de la via Laietana i en el disseny de la plaça Ramon Berenguer, entre d'altres.

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (novembre 2020)

Per completar alguns aspectes, cal esmentar que Josep Puig i Cadafalch després d'estudiar arquitectura a la Universitat de Barcelona, va obtenir el títol el 1891. L'any següent s'incorporà com arquitecte municipal a l'Ajuntament de Barcelona on dissenyà i dirigí tot el projecte de clavegueram urbà (1892-1896). També va realitzar una activitat paral·lela com a historiador de l'art i arqueòleg. El 1896 va començar els estudis sobre les esglésies de Terrassa i el 1908 va iniciar el projecte d'excavacions a Empúries i publicà la voluminosa obra en quatre volums: *L'arquitectura romànica a Catalunya* (1909-1918). Ens trobem per tant davant una obra que recull i mostra detalls de les seves construccions, que ens ajuda a comprendre visualment el seu estil i completa aspectes al aportar una orientació diferent de la seva obra.

IHE
(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Volumen muy bien editado, en el cual prevalecen las imágenes como medio de información y de presentación del trabajo. El libro surgió para conmemorar el año Josep Puig i Cadafalch (1867-1956) y trata sobre su vida y obra, sin introducirse en los aspectos políticos. Tal y como el autor hace constar en la presentación, este consiste en una publicación de divulgación arquitectónica. Es amplio si se tiene en cuenta los numerosos edificios que llevó a cabo; se han añadido sus intervenciones funerarias y los tres proyectos más importantes en urbanismo. El volumen acaba con un reportaje fotográfico que permite observar la evolución de su obra a lo largo de los años: primero: tribunas, balconadas y ventanas; segundo la ornamentación de las fachadas en piedra y hierro, y finalmente, el uso de la figura de Sant Jordi y los dragones en su obra.

El libro -según Víctor Gómez- comenta desde una perspectiva de divulgación las numerosas obras que le encargaron y sirve como punto de partida para introducir al lector en su tarea. Aporta mucha información y detalles, sobre todo imágenes de las casas en las cuales los actuales propietarios le han permitido visitar el interior y por lo tanto ha podido realizar fotografías descriptivas de sus detalles. A pesar de que ha habido algunas construcciones a las que no ha podido acceder. En el sumario encontramos un listado de las 41 arquitecturas que construyó y los 7 panteones funerarios. Junto con un apéndice y una bibliografía.

También consta una breve presentación estilística de Josep Puig i Cadafalch escrita por Mireia FREIXA y una biografía redactada por Gaspar COLL I ROSELL, en la cual se exponen muy brevemente los aspectos más característicos de su obra: la casa Martí (sede de la cervecería *Els quatre gats*) (1895-1896), la casa Amatller (1898), la casa Terradas o de les Punxes (1903-1905), la casa del Barón de Quadras (1902-1904),

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (novembre 2020)

por mencionar las de Barcelona. Se destaca la calidad de la ornamentación, con elementos bien sincronizados con la estructura y los grandes conocimientos técnicos de su oficio, sin profundizar en el modernismo floral o sinuoso. En cuanto al ámbito político, su trayectoria empezó en 1901 siendo regidor por Barcelona, después se presentó como miembro de la Lliga Regionalista y acabó siendo presidente de la Mancomunitat de Cataluña en 1917, periodo que coincide con la adaptación de su obra al noucentisme. Entonces se basó en la presentación de fachadas blancas con esgrafiados e incorporó técnicas nuevas en la construcción. En el ámbito del urbanismo promovió un concepto de ciudad monumental, que no coincidía con el defendido por Ildefons Cerdà. Intervino en el trazado de la vía Layetana y en el diseño de la plaza Ramon Berenguer, entre otros.

Para completar algunos aspectos, es preciso mencionar que Josep Puig i Cadafalch después de estudiar arquitectura en la Universidad de Barcelona, obtuvo el título en 1891. El año siguiente se incorporó como arquitecto municipal al Ayuntamiento de Barcelona donde diseñó y dirigió todo el proyecto de alcantarillas urbanas (1892-1896). También realizó una actividad paralela como historiador del arte y arqueólogo. En 1896 comenzó los estudios sobre las iglesias de Terrassa y en 1908 inició el proyecto de excavaciones en Ampurias y publicó la voluminosa obra en cuatro volúmenes: *L'arquitectura romànica a Catalunya* (1909-1918). Nos encontramos por lo tanto ante una obra que recoge y muestra detalles de sus construcciones, que nos ayuda a comprender visualmente su estilo y completa aspectos al aportar una orientación diferente de su obra.

IHE
(Secretaría de la revista)